

Sygn. akt II Ca 755/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Iwona Tchórzewska

Protokolant St. sekr. sąd. Krystyna Melchior

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2013 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z

siedzibą w W.

przeciwko M. S. (1) i M. S. (2)

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim z dnia 17 czerwca 2013

roku, sygn. akt I C 401/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że zasądza od pozwanych M. S. (1) i M. S. (2) solidarnie na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 1.101 zł (jeden tysiąc sto jeden złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2009

roku oraz kwotę 271,28 zł (dwieście siedemdziesiąt jeden złotych dwadzieścia osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od pozwanych M. S. (1) i M. S. (2) solidarnie na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 755/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 marca 2012 roku powód (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanych M. S. (1) i M. S. (2) solidarnie kwoty 1.101 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2009 roku do dnia zapłaty tytułem składki należnej z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdu marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim oddalił powództwo.

Powód (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł apelację od powyższego wyroku, zaskarżając orzeczenie Sądu pierwszej instancji w całości i domagając się jego zmiany poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od

pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Apelujący sformułował następujące zarzuty:

1. zarzut faktyczny polegający na nierozpoznaniu istoty sprawy, to jest pominięciu, że pierwotną umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych dotyczącą samochodu marki O. (...) o nr rej. (...) zawarli H. Z. i J. Z. z okresem ubezpieczenia od dnia 25 lutego 2009 roku do dnia 25 lutego 2010 roku, a następnie w związku ze zbyciem pojazdu przez H. Z. w prawa i obowiązki wynikające z tej umowy wstąpił M. Ł., który w dniu 27 lutego 2009 roku dokonał zbycia przedmiotowego pojazdu na rzecz pozwanych M. S. (2) i M. S. (1), którzy wstąpili w prawa i obowiązki wynikające z tej umowy. Pozwani, jako nabywcy pojazdu, ponosili odpowiedzialność za zapłatę składki od 27 lutego 2009 roku do 24 lutego 2010 roku;

2. zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności:

- przepisu art. 31 ust. 1 i 2 oraz art. 32 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152) poprzez niezastosowanie i pominięcie okoliczności, że w przypadku zbycia pojazdu w trakcie trwania umowy obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych z mocy prawa następuje przejście ogółu praw i obowiązków z dotychczasowego posiadacza/właściciela na kolejnego posiadacza/właściciela samochodu marki O. (...) o nr rej. (...), gdy nabywca nie wypowiedzie umowy w terminie 30 dni od nabycia pojazdu;

- przepisu art. 18 ust. 1 oraz art. 28 powyższej ustawy poprzez niezastosowanie i pominięcie okoliczności, że zawiadomienia i oświadczenia, które w związku z umową ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1, są składane przez strony tej umowy, powinny być sporządzane na piśmie i doręczane za potwierdzeniem odbioru lub przesyłane listem poleconym;

- przepisu art. 6 oraz przepisu art. 809 § 1 k.c. poprzez ustalenie, że pozwani udowodnili fakt wypowiedzenia umowy ubezpieczenia, natomiast powód nie przedstawił dowodu wskazującego na okoliczności treści umowy ubezpieczenia, a w szczególności okresu, na jaki została zawarta;

- przepisu art. 11 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205 poz. 1210) poprzez niezastosowanie;

3. zarzut naruszenia prawa procesowego, a mianowicie

- przepisu art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na dowolnym, a nie swobodnym uznaniu, że umowa ubezpieczenia nie została przedłużona na kolejny 12 - miesięczny okres i pozwani wypowiedzieli umowę na zasadach ogólnych z mocy art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku po upływie 30 dni od daty nabycia pojazdu.

Pozwani wnieśli o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Zarzut sformułowany w punkcie 1 apelacji jest częściowo nietrafny. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że Sąd pierwszej instancji poczynił ustalenia faktyczne dotyczące zawarcia pierwotnej umowy ubezpieczenia na okres od dnia 25 lutego 2009 roku do dnia 24 lutego 2010 roku oraz zbycia pojazdu w dniu 25 lutego 2009 roku na rzecz M. Ł., a następnie w dniu 27 lutego 2009 roku przez tę osobę na rzecz pozwanych.

Zasadny jest natomiast zarzut naruszenia zaskarżonym wyrokiem przepisu art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów wskutek przyjęcia, że pozwani wypowiedzieli umowę ubezpieczenia. W następstwie tego naruszenia Sąd Rejonowy niezasadnie uznał, że pozwani nie wstąpili w prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia.

Stosownie do art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Własne przekonanie sądu musi być wynikiem logicznego powiązania wniosków z zebranymi w sprawie dowodami, a swobodna ocena odpowiadać warunkom określonym przez przepisy prawa procesowego, co oznacza możliwość oparcia przekonania sądu na dowodach prawidłowo przeprowadzonych.

Powyższym warunkom nie odpowiada ocena materiału dowodowego przeprowadzona przez Sąd pierwszej instancji.

Nie zasługuje na podzielenie stanowisko Sądu Rejonowego, iż powoływana przez M. S. (1) i M. S. (2) okoliczność wypowiedzenia umowy ubezpieczenia mogła zostać uznana za przyznaną na podstawie art. 230 k.p.c. Według wymienionego przepisu, gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Wskazać zaś należy, że powód w odpowiedzi na sprzeciw stwierdził wprost, iż pozwani, jako nabywcy pojazdu, nie wypowiedzieli umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartej przez zbywcę z powodowym (...) Zakładem (...) (pismo k. 64). Zatem okoliczność, z której pozwani wywodzili brak obowiązku zapłaty, została przez stronę powodową zaprzeczona.

Jednocześnie, jak słusznie podniósł apelujący, pozwani wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c. nie udowodnili powyższej okoliczności. M. S. (1) i M. S. (2) nie zaferowali bowiem żadnych dowodów, w świetle których można by uznać za wykazany podawany w sprzeciwie oraz wyjaśnieniach pozwanych fakt przesłania wypowiedzenia na adres pozwanego drogą pocztową. Pozwani dla potwierdzenia swojego stanowiska nie przedstawili też dowodów wcześniejszego prowadzenia z ubezpieczycielem korespondencji w związku z wywodzonym faktem wypowiedzenia umowy ubezpieczenia, a także okoliczności informowania o zaistniałej sytuacji w placówce pozwanego w M.. Natomiast, wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji, z samego faktu zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z innym ubezpieczycielem nie można wywieść okoliczności dochowania przez pozwanych wymogu wypowiedzenia poprzedniej umowy. Wskazać także należy, że twierdzenia pozwanych nie zasługują na wiarę, jako niekonsekwentne. Pozwani dopiero na ostatnim terminie rozprawy, przed jej zamknięciem stwierdzili, że według informacji udzielonej przez zbywcę ubezpieczenie miało być wykupione na okres 30 dni (wyjaśnienia k. 98-98v.), podczas gdy wcześniej nie kwestionowali okresu ubezpieczenia podanego przez powoda. Zarazem trzeba zauważyć, że gdyby sytuacja tego rodzaju rzeczywiście miała miejsce, wypowiedzenie poprzedniej umowy byłoby zbyteczne.

Pomijając opisaną niekonsekwencję stanowiska pozwanych niezasadnie Sąd Rejonowy odmówił wiarygodności i mocy dowodowej przedstawionym przez powoda dokumentom prywatnym na okoliczność okresu zawarcia umowy ubezpieczenia przez zbywców pojazdu. Treść dokumentów dotyczących ubezpieczenia kolejnych zbywców oraz pozwanych jako nabywców pojazdu koreluje ze sobą (k. 65-68 oraz 30-31 akt), a przepisy kodeksu postępowania cywilnego przewidują dowodzenie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd winien ocenić stosownie do art. 233 § 1 k.p.c.

Słusznie zarzucił apelujący naruszenie przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 11 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205 poz. 1210), gdyż na mocy tego przepisu zmiany ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych weszły w życie z dniem 11 lutego 2012 roku. Zatem do oceny zaistniałego przed tą datą stanu faktycznego sprawy znajdowały zastosowanie przepisy sprzed opisaney zmiany.

Zgodnie z ówczesnym brzmieniem art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w razie zbycia

pojazdu mechanicznego, którego posiadacz zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na nabywcę pojazdu przechodzą prawa i obowiązki zbywcy wynikające z tej umowy. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że nabywca wypowie ją przed upływem 30 dni od dnia nabycia pojazdu mechanicznego. W przypadku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z upływem 30 dni następujących po dniu nabycia pojazdu mechanicznego. Przepisy art. 28 stosuje się odpowiednio. Jednocześnie obowiązujący do dnia 11 lutego 2012 roku przepis art. 18 ust. 1 ustawy przewidywał, że zawiadomienia i oświadczenia, które w związku z umową ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1-3, są składane przez strony tej umowy, powinny być sporządzane na piśmie i doręczane za potwierdzeniem odbioru lub przesyłane listem poleconym. Ostatnio wymieniony przepis zastrzegał więc formę pisemną wskazanych oświadczeń dla celów dowodowych.

Jak wskazano wcześniej, pozwani nie wykazali także przy użyciu innych dowodów faktu wypowiedzenia umowy ubezpieczenia zawartej przez zbywców. Wobec tego na mocy powołanego przepisu art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku na pozwanych, jako nabywców pojazdu, przeszły prawa i obowiązki zbywcy wynikające z tej umowy, w szczególności obowiązek uiszczenia na rzecz ubezpieczyciela należnej od pozwanych składki za okres od dnia nabycia pojazdu do końca okresu ubezpieczenia. Zatem żądanie zasądzenia na rzecz powoda dochodzonej w niniejszej sprawie kwoty wraz z ustawowymi odsetkami, należnymi stosownie do art. 481 § 1 i 2 k.c., należało ocenić jako zasadne.

Z tych wszystkich względów i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i uwzględnił powództwo oraz zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 271,28 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, zgodnie ze spisem zawartym w pozwie i z uwzględnieniem wynagrodzenia będącego radcą prawnym pełnomocnika strony powodowej. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu było uzasadnione w świetle wyniku postępowania oraz art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 105 § 2 k.p.c. oraz § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 490).

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 105 § 2 k.p.c. oraz art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy w punkcie II wyroku zasądził od pozwanych na rzecz powoda koszty postępowania odwoławczego w kwocie 120 zł, na którą składają się opłata od apelacji w wysokości 30 zł oraz wynagrodzenie będącego radcą prawnym pełnomocnika powoda w kwocie 90 zł, ustalonej stosownie do § 6 pkt 2 w związku z § 12 ust. 1 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku.

Wskazać jednocześnie należy, że w myśl art. 505¹³ § 2 k.p.c. jeżeli sąd drugiej instancji w sprawie rozpoznawanej w postępowaniu uproszczonym nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.